

morisc, hagi estat alterat per influència del mot de creació expressiva.

En altres noms d'aquesta inicial és segur o molt probable, la derivació de l'arrel basca supra (*Bas*). *Els Basers*, nom que consta pertot situat en pendents, terra molt trencada, o «mal país», pron. *bazés* en el Segre mitjà: prop de Senyús (xviii, 12), te. Taús (xviii, 16), te. Gavarra (xviii, 71); també en el Flamicell (Espuï, xxxvii, 147.8). *Basert(e)* gc. ant. (cf. *Baiertis*, supra i *Top. V. Boi*, s. v.).

La Base o *La Basi*, orònim molt repetit a l'alta Ribagorça i Pallars, pron. amb sonora, pertot on no s'apitxa el fonema -z: *La bází* te. Estac (vora la Llau de Fenera, xxi, 123. Barranc de *la bází*, afluent esquerre Bòsia, avall de Sarroca de Bellera (xix, 176); *La Baze* te. Alins de les Paülès, -azi te. Espés d'Avall, barranc de *la bází* te. Bonansa (xix, 1115, 118, 127); a l'Isàvena, on hi ha -s- apitxada: *ási* te. Calbera (prop de Morens, xix, 54.17) i te. Beranui (xix, 54.17 i 57).

Essent tots ells en paratges pendents o rostos, i en la major part ben secs, poden venir de la mateixa arrel basca (amb conservació pre-catalana de la -E (que sovint va alternant amb -i): *E.T.C.* i, 122-3. La sonora i el gènere femení demostren que no pot venir de *bassa* ni de *baci* ni de *baci* (supra); impossible pensar en el cultisme greco-llatí *base* tractant-se de tals paratges; també rebutjo, pensant-hi bé, la idea que vinguin de *LAVARE*, que en part no lliga amb els llocs, i encara es podria imaginar un ètimon *LAVATIO*, s'hi oposa la repetició pertot de la *L-* no palatal, i per nom en nominatiu hauríem de suposar-lo cultisme, cosa descartada tractant-se d'un nom tan repetit i sempre d'alta muntanya.

No descartem, en canvi, que vinguin del romànic VALLEM '(una) vall', amb el tractament -z- de -LL- propi de part d'aquesta zona (*E.T.C.*, 2, 136[u]), i fins ho trobaríem preferible si en tots aquests casos es tractés de barrancs (com el de Sarroca i el de Bonansa) però en dubto perquè almenys en bona part dels altres es tracta merament de descarnats vessants.

Èrem a la zona de fort substrat basco-ibèric; fora d'allà, per tant hem de vacillar més a relligar-hi un NL valencià. *Baset* és una important pda. del te. Xàtiva (xxxii, 23.20), al N. del Castell, designant sobretot els estimbats pendents que davallen de la fortalesa.

Però manca tota altra via etimològica, la pron. *bazét* amb sonora, descarta la possibilitat de derivar de *bassa* (o de *beç*), mentre que la naturalesa del paratge invita fortament a veure-hi un derivat de *baso* 'timbes', segurament amb sufix collectiu -ETUM paral·lel del de *baser*, -era (supra); que un iberisme es pugui trobar en aquests llocs, tanmateix ho provenen no sols el nom de la ciutat, SAETABIS, sinó el de la gran pda. de *Bixquert*, que fa parella amb *Baset* a l'altre vessant del Castell (bc. *bizkar-ti*). No hi ha altra alternativa que suposar-ho provinent del cognom *Baset*, jus-

tament nom de l'heroic *Baset* que defensà la ciutat i la fortalesa, en la tràgica lluita de 1707. Seria, doncs, això?

Ho podríem creure si ho trobéssim acompanyat d'un nom genèric: *castellet de ~*, *mur de ~*, *bosc de ~*, *cova de ~*, però és ben improbable essent el nom d'una pda. important (construïda sense article a *Baset*, de *Baset* etc.). Més versemblant és que, partint d'aquesta, el nom s'hagi convertit en sobrenom o nom de família: no és nom gaire difós, i sobretot valencià: *AlcM* en quatre llocs, tots val. menys un; també el sé avui a Fondeguilla (xxx, 1.19) i a Tortosa, i el d'un famós orador que era canonge de Tortosa: encara que també sé un arquitecte que construï a Montserrat el 1476, resta probable que tots ells s'hagin difós des de la zona xativina.

El més cèlebre és el valent valencià nacional, defensor de Xàtiva contra l'exèrcit de Felip V. Escriu les seves cartes en la nostra llengua firmant Joan Bta. Baset y Ramos (amb -s- simple); vegeu moltes notícies sobre la seva vida en *El Arch.* i, 115: diuen que era «home d'humil extracció», fill del país i havia fet campanya a Alemanya com capità d'artilleria (*El Arch.* i, 101-129 ss.). No hi confonguem *Bassets*, *Bassedes*, *Basset*, del Princ., que tenen ss sorda, constant des d'antic i són el collectiu del nom d'arbre *beç* (arbre pirinenc), o bé devia tractar-se de *bassa*.

Ja en un doc. de 1073 relatiu a Torrefeta (Arxiu Solsona) i un de Capellades a. 1235 (*Cart. St. Cugat* ii, 445); traslladats al P. Val., a un se li concedeix un obrador a la plaça de Gandia, a. 1270, a un altre el 1258 a Penàguila (MtzFdo., *Doc. Val. ACA* i, número 1070 i 125).

De tota manera és possible que no estigui sola aquesta romanalla ibèrica de *baso* en terres valencianes. *Besares* pda. d'Alginet (xxx, 184.7), que potser l'equivalent mossàrab de *baser*, -era (amb -ara < -ARIA, *E.T.C.* ii, 155), potser amb pron. ä arabitzant a la síl·laba inicial. Un aljub de *Basáro* o *Basaréta* te. Benifaió d'Espioca (xxx, 188.23): seria aquest un hipocrístic en -o de Baltasar?, caldria un escurçament ben anòmal; d'altra banda tenim *Los Bassalos* (*Caseta de ~*) a Onil (xxxvi, 177.7), i *Basalo* te. d'Alacant (xxxvi, 116.5) que ens desenganyen de *Baltasar*, mentre que és possible i fàcil d'explicar la -l- < -r-, i la sorda, per la intervenció de l'àrab.

Bascano i *Bascanó*, V. *Bescanó*

BASCARA

Vila antiga i important, a la vora dr. del Fluvià, al cap del pont on la gran via romana del Pirineu passa del Gironès a l'Empordà.

PRON. POP.: *báskre*, més aviat que *báskərə* recordo haver oït 1915 i 1916 a gent de Girona, Torroella i Vilademuls; *báskrə*, 1920 en el poble mateix; *báskərə*, 1958, Viladamat (xxii, 149.5).

DOC. ANT. 817: *Bascara* (Baluze, *Capitularia* ii,